



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce **M. B.**, zastoupeného Mgr. Janem Lipavským, advokátem se sídlem Hradec Králové, Velké náměstí 135/19, proti žalovanému **Zeměměřickému a katastrálnímu inspektorátu v Pardubicích**, se sídlem Pardubice, Čechovo nábřeží 1791, za účasti **I) Ing. P. M.**, **II) M. B.**, **III) M. M.**, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 6. 3. 2019, č. j. 52 A 112/2016-151,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá**.
- II.** Žalobce a osoby zúčastněné na řízení **nemají** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Katastrální úřad pro Pardubický kraj, katastrální pracoviště Chrudim (dále jen „katastrální úřad“), v měsíci červnu 2012 dokončil obnovu katastrálního operátu katastrálního území Bojanov, a to formou přepracování souboru geodetických informací a převodem dosavadních map do digitální podoby.

[2] Dne 30. 11. 2015 podal žalobce katastrálnímu úřadu podle § 36 zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (dále jen „katastrální zákon“) návrh na provedení opravy chyby v (obnoveném) katastrálním operátu z důvodu „*chybného přenesení původního geometrického a polohového určení pozemků*“ parc. č. X, v daném katastrálním území, které jsou ve vlastnictví jeho a jeho manželky - osoby zúčastněné na řízení II), a sousedního pozemku parc. č. X, který je ve vlastnictví osob zúčastněných na řízení I) a III). K návrhu přiložil znalecký posudek Ing. Aleše Kubáta, podle něhož zakres vlastnických hranic mezi uvedenými pozemky v katastrální mapě

neodpovídá jejich stavu v terénu, kde jsou vyznačeny několika kamennými mezníky. Katastrální úřad žalobci a všem osobám zúčastněným na řízení dne 24. 2. 2016 oznámil, že navrženou opravu neprovedl, neboť geometrické a polohové určení příslušných pozemků se při obnově katastrálního operátu nezměnilo. Současně účastníky upozornil, že shodnou-li se, že příslušné hranice pozemků jsou v katastrální mapě evidovány chybně, mají postupovat podle § 44 odst. 3 vyhlášky č. 357/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální vyhláška), tedy sepsat prohlášení všech vlastníků, že hranice pozemků jimi nebyla měněna, není sporná ani nebyla zpochybněna, které s příloženým geometrickým plánem, který za daným účelem nechají vyhotovit, předloží katastrálnímu úřadu, a ten na tomto podkladě zákres v katastrální mapě opraví.

[3] Žalobce spolu s osobou zúčastněnou na řízení II) podali katastrálnímu úřadu dne 29. 3. 2016 nesouhlas s neprovedením navržené opravy, v němž argumentovali tím, že sporná hranice je v terénu vytyčena historickými kamennými mezníky a jinou hranici nelze akceptovat. Jediný, kdo ji zpochybňuje, jsou osoby zúčastněné na řízení I) a III), které za ni pronikají a na sousedních pozemcích způsobují škody.

[4] Katastrální úřad tomuto nesouhlasu rozhodnutím ze dne 7. 6. 2016, sp. zn. OR 681/2015-603, nevyhověl. Odvolání žalobce a osoby zúčastněné na řízení II) žalovaný rozhodnutím ze dne 8. 9. 2016, č. j. ZKI PA-O-31/216/2016/7, zamítl a rozhodnutí katastrálního úřadu potvrdil. Žalovaný shrnul, že při obnově katastrálního operátu nedošlo k žádné chybě vzniklé zřejmým omylem ve smyslu § 36 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona. Současně byla vyloučena i existence chyby spočívající nepřesnosti zobrazení předmětu měření ve smyslu § 36 odst. 1 písm. b) katastrálního zákona. Žalobce mohl uplatnit námitky již při provádění obnovy katastrálního operátu, což neučinil. Jeho současný návrh se tak jeví jako účelový, patrně plynoucí ze sousedských neshod o průběh hranic v terénu. Katastrální úřad je však oprávněn opravovat pouze chyby, které jsou nesporné.

[5] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu ke Krajskému soudu v Hradci Králové – pobočce v Pardubicích, který ji shledal nedůvodnou a v záhlaví uvedeným rozsudkem ji zamítl.

[6] Za rozhodnou otázku krajský soud označil posouzení, zda bylo možné v řízení o opravě chyby v katastrálním operátu podle § 36 katastrálního zákona vyhovět požadavku žalobce na úpravu geometrického a polohového určení (hranic) příslušných pozemků.

[7] Krajský soud odmítl argumentaci, jíž žalobce brojil proti vyjádření žalovaného, že mohl uplatnit námitky již v průběhu obnovy katastrálního operátu v roce 2012, což neučinil, a jeho nynější návrh je tak účelový. Uvedl, že žalovaný sice konstatoval, že žalobce mohl takové námitky podat, avšak to, že tak neučinil, nebylo důvodem, proč byl jeho návrh na opravu chyby v katastrálním operátu zamítnut.

[8] Dále krajský soud zdůraznil, že institut opravy chyby v katastrálním operátu slouží k uvedení evidovaných údajů do souladu s listinami založenými ve sbírce listin. Zákonost podkladů, jež má katastrální úřad k dispozici, tímto postupem přezkoumávat nelze. Opravou chyby v katastrálním operátu nelze zasahovat do vlastnických práv.

[9] V posuzované věci byla provedena obnova katastrálního operátu přepracováním, při němž byla dosavadní katastrální mapa pouze převedena do podoby počítačového souboru (do digitální podoby). Na rozdíl od obnovy katastrálního operátu novým mapováním se při jeho obnově přepracováním nevyhází z nového šetření hranic v terénu. Proto také katastrální úřad

pokračování

při obnově příslušného katastrálního operátu „*nevyšetřovat*“ v terénu průběh hranic mezi jednotlivými pozemky, tedy neprováděl jejich nové zaměření.

[10] Hranice pozemků jsou evidovány v souladu s podklady, jež jsou v katastru založeny. Žalobce ani netvrdí, že by se některý z pracovníků katastrálního úřadu dopustil při obnově katastrálního operátu zřejmého omylu, nýbrž se domáhá, aby byly hranice pozemků zakresleny odlišně (podle kamenných mezníků umístěných v terénu), než jak vyplývá z podkladů, z nichž katastrální úřad vycházel při obnově katastrálního operátu. Primárně se tak domáhá zjištění skutečného průběhu hranic v terénu, o který mezi ním a osobami zúčastněnými na řízení zjevně panuje spor. Takový spor však cestou opravy chyb v katastrálním operátu řešit nelze. Rozhodnutí o opravě chyby v katastrálním operátu má pouze evidenční účinky a nelze jím řešit otázky právních vztahů k nemovitostem. Katastrální úřady nejsou oprávněny rozhodovat spory vlastníků o průběh hranic mezi jejich pozemky. Současně takový spor není oprávněn rozhodnout ani správní soud, který rozhodnutí katastrálního úřadu přezkoumává. Takový spor mohou řešit výlučně soudy rozhodující v občanském soudním řízení, neboť rozhodnutí o průběhu vlastnické hranice je rozhodováním o vlastnickém právu. Konkrétně krajský soud žalobce odkázal na možnost podání návrhu podle § 1028 občanského zákoníku [žaloby o určení hranice pozemků, je-li hranice mezi nimi neznatelná nebo pochybná – pozn. NSS].

[11] Krajský soud dále konstatoval, že zadal znalci pro obor geodzie a kartografie Ing. Zbyňku Pilařovi zpracování znaleckého posudku, jímž provedl při jednání dokazování. Z tohoto posudku nevyplývá, že by došlo při obnově katastrálního operátu ke zjevnému omylu. Krajský soud přitom nemohl vyhovět požadavku, který mu žalobce adresoval v reakci na obsah tohoto posudku, aby byl přímo v řízení před správním soudem zpracován geometrický plán pozemků, na jehož základě by soud o průběhu vlastnických hranic rozhodl, neboť takové rozhodnutí může učinit pouze civilní soud.

[12] Důvodnou krajský soud neshledal ani námitku, že žalobci bylo rozhodnutí žalovaného doručeno poštou, ačkoliv má zřízenou datovou schránku. Má ji totiž zřízenou jako podnikající fyzická osoba, v tomto postavení však v řízení nevystupoval. Nadto není pochyb, že se s rozhodnutím žalovaného seznámil, neboť proti němu v zákonné lhůtě podal žalobu.

[13] Konečně krajský soud nepřisvědčil námitce, že vada řízení před katastrálním úřadem spočívající v tom, že jeho pracovníci provedli na pozemcích žalobce místní šetření, aniž by ho o tom v souladu s § 7 zákona č. 200/1994 Sb., o zeměměřičství, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zeměměřičství“), vyrozuměli, měla vliv na zákonnost rozhodnutí správních orgánů a věcné závěry v nich učiněné. S touto námitkou se vypořádal již žalovaný, který vysvětlil, že katastrální úřad místní šetření sice skutečně provedl, aniž by o tom žalobce vyrozuměl, toto pochybení však nemá vliv na závěry, k nimž správní orgány dospěly, neboť se jednalo o úkon pro řízení nadbytečný. Katastrální úřad v řízení vycházel z listinných podkladů, nikoliv ze šetření v terénu.

[14] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[15] Namítá, že se krajský soud nezabýval otázkami, které jsou pro posouzení věci podstatné, a předmět sporu vymezil chybně. K žalobě totiž přistupoval jako by se jednalo o návrh podle § 1028 občanského zákoníku. Stěžovatel však neměl v úmyslu podat takový návrh. Netvrdil, že by mezi ním a vlastníky sousedních pozemků existoval spor. Neusiloval o určení skutečného průběhu hranic či o určení vlastnického práva k pozemkům, ale žádal, aby katastrální úřad upravil zakres příslušných hranic v katastrální mapě. Současný zakres, provedený v rámci digitalizace

katastru nemovitostí je chybný. Správně by hranice měly být zakresleny podle jejich skutečného vymezení v terénu, vyznačeného kamennými mezníky, které se na místě nacházejí po staletí, a které dosud všechny strany respektovaly. K tomu, že současné zakreslení hranic je chybné, dospěl ve znaleckém posudku rovněž Ing. Aleš Kubát. Stěžovatel má za to, že neprováděl-li krajský soud stran skutečného průběhu hranic dokazování, považoval jejich průběh, daný kamennými mezníky, za zjištěný. Krajský soud však pochybil, nezabýval-li se důvody, proč je správné tvrzení o chybném zákresu hranic. Zakreslování hranic do katastrálních map v minulosti neprobíhalo s potřebnou kvalitou, což lze ilustrovat tím, že při digitalizaci katastrální mapy došlo k posunu v zobrazení některých staveb na dotčených pozemcích.

[16] Hranice by v rámci opravy měla být zakreslena podle kamenných mezníků, a to nikoliv proto, že se jedná o hranici „*respektující historicky dané rozdělení vlastnictví*“, nýbrž proto, že se jedná o jediný možný správný zákres, neboť všechny ostatní jsou chybné. To že hranice není zakreslena podle kamenných mezníků, tedy jak je zachyceno i ve znaleckém posudku Ing. Kubáta, nicméně stěžovatel primárně za chybu při vedení katastrálního operátu nepovažuje. Je připraven respektovat nový, řádný, zákres, byť by se od zákresu Ing. Kubáta odlišoval.

[17] Důvodem, proč napadený rozsudek nemůže obstát (a podstatou celého sporu) je, že dotčené hranice dosud nebyly nikdy řádně zaměřeny, jak ve znaleckém posudku konstatoval rovněž Ing. Zbyněk Pilař. Chyba při vedení katastrálního operátu ve smyslu § 36 odst. 1 katastrálního zákona tak spočívá v tom, že ze žádného podkladu, jež má katastr nemovitostí k dispozici, není zřejmé, proč je hranice zakreslena tak, jak je, respektive spočívá v nedostatečném (neexistujícím) zaměření hranic. Doposud byly pouze překreslovány stávající mapy, které mají původ v prvotním zákresu z roku 1834. Digitalizace katastrální mapy nedostatky zákresů ještě zvýraznila.

[18] Podstatné tudíž je, aby příslušná hranice byla „*konečně*“ řádně zaměřena, čímž budou všechny chyby při vedení katastrálního operátu odstraněny. Do doby, než bude zaměření provedeno, nelze konstatovat, že by byl stěžovatelův požadavek nedůvodný. Stěžovatel proto navrhol, aby byl vypracován geometrický plán.

[19] V návaznosti na námitku, že dosud nedošlo k zaměření hranic, dále stěžovatel jednak namítá, že krajský soud pochybil, neprovedl-li či neumožnil-li jej, tedy neumožnil-li vyhotovení geometrického plánu. Současně v návaznosti na danou námitku uvádí, že krajský soud pominul jeho výklad ustanovení § 36 katastrálního zákona. Podle tohoto ustanovení má katastrální úřad přistoupit k opravě chyby při vedení katastrálního operátu i bez návrhu. Katastrální úřad měl po zjištění, že v katastrálním operátu je chyba, spočívající v tom, že stávajícímu zákresu hranic nepředcházelo žádné jejich zaměření, přistoupit k její opravě. Vzhledem k tomu, že je oprávněn takovou opravu provést i bez návrhu, nebyl vázán návrhem stěžovatele, opřeným o znalecký posudek Ing. Kubáta, jak konkrétně má být hranice nově zakreslena. Krajský soud pochybil, nevyslovil-li, jak měl katastrální úřad v dané situaci postupovat. Tedy, jak měl postupovat za situace, kdy bylo zjištěno, že hranice není řádně zaměřena, přičemž jakožto podklad pro opravu jejího zákresu není použitelné měření provedené znalcem Ing. Kubátem. Krajský soud neuvedl, zda měl katastrální úřad stěžovatelův návrh zamítnout, vyzvat stěžovatele k jeho úpravě, anebo zda měl zjištěnou chybu sám opravit jinak, než jak bylo navrženo.

[20] Konečně stěžovatel považuje za nelogický závěr, který krajský soud učinil ve vztahu k místnímu šetření, provedenému před rozhodnutím ve věci katastrálním úřadem, konstatoval-li, že místní šetření bylo nadbytečné, aniž by ale vysvětlil, proč tedy bylo provedeno.

pokračování

[21] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že prostřednictvím řízení o opravě chyb v katastrálním operátu nelze napravovat nesoulad mezi evidovanými údaji a faktickým stavem. Účelem daného řízení je uvedení evidovaných údajů do souladu s obsahem listin, které má katastrální úřad k dispozici. Je proto nedůvodná námitka, že správní orgány nepřihlédly ke skutečnému průběhu hranice mezi dotčenými pozemky. Obnova katastrálního operátu proběhla pouze přepracováním analogové mapy do podoby digitální mapy. Údaje nebyly ověřovány v terénu. Znalec Ing. Zbyněk Pilař přitom správnost provedené obnovy potvrdil. Na rozdíl od obnovy katastrálního operátu mapováním, se při jeho obnově přepracováním neprovádí nové vyšetření hranic pozemků v terénu.

[22] Žalovaný nezpochybňuje, že zobrazení pozemků v katastrální mapě nemusí být zcela přesné, či nemusí zcela odpovídat skutečnému stavu. Je však na jejich vlastnících, aby katastrálnímu úřadu předložili listiny dokládající případné změny údajů. Stěžovatel může o úpravu geometrického a polohového určení pozemků podle nově vyhotoveného geometrického plánu usilovat postupem podle § 36 odst. 1 katastrálního zákona ve spojení s § 44 odst. 3 katastrální vyhlášky, tedy předložit katastrálnímu úřadu odpovídající návrh, doložený výsledkem zeměměřických činností, spolu s prohlášením vlastníků pozemků, že hranice mezi nimi nebyla měněna, není sporná ani nebyla zpochybněna. Takové podklady však stěžovatel nepředložil (geometrický plán by sám o osobě ke změně údajů o geometrickém a polohovém určení pozemků nepostačoval). V posuzované věci nebyly dány podmínky pro provedení opravy. Postupem podle § 36 katastrálního zákona nelze opravit údaje, které jsou za chybné považovány výlučně stěžovatelem. Stěžovatel přitom netvrdí, že by existoval podklad, s nímž by bylo zobrazení pozemků v katastrální mapě v rozporu. Důvodem pro provedení opravy není skutečnost, že jsou podklady, jimiž katastrální úřad disponuje, staršího data.

[23] Krajský soud se také nikterak neodchýlil od konstantní rozhodovací praxe správních soudů. K žalobě nepřistupoval jako k návrhu podle § 1028 občanského zákoníku. Na toto ustanovení odkázal, jakožto na možnou cestu k vyřešení sporu o průběh vlastnických hranic, který mezi stěžovatelem a ostatními vlastníky panuje.

[24] Stěžovatel podal k vyjádření žalovaného repliku, v níž uvedl, že podstatou sporu je, zda zjištění, že není zřejmé, z jakého důvodu jsou hranice pozemků zakresleny určitým způsobem, je chybou při vedení katastrálního operátu, a dále zda je katastrální úřad vázán předloženým návrhem na provedení opravy (navrhovanou úpravou zákresu hranic).

[25] Dále namítá, že katastrální úřad neoprávněným vstupem na jeho pozemek při místním šetření postupoval v rozporu s čl. 1 odst. 1 Ústavy a § 7 odst. 1 zákona o zeměměřictví. Rovněž jednal v rozporu s čl. 2 odst. 3 a 4, čl. 7 a čl. 11 Ústavy, a s čl. 1, čl. 2 odst. 1 až 3, čl. 7 odst. 2, čl. 10 odst. 1 až 3, čl. 11, čl. 12 odst. 1 až 3, čl. 15 odst. 2, čl. 31, čl. 32, čl. 35 odst. 1 a 3, a čl. 38 Listiny základních práv a svobod. Současně v rozporu s § 35 katastrálního zákona neprovedl revizi údajů katastru. Dále porušil ustanovení § 1 a § 2 katastrálního zákona.

[26] Stěžovatel dále zopakoval, že dosud nebylo provedeno řádné zaměření hranic pozemků, což potvrdil i znalecký posudek Ing. Pilaře. Jejich zákres do katastrální mapy byl proveden na základě odhadu, respektive pouhým přenosem grafického obrazu pozemků do katastrální mapy v digitalizované podobě. Návrh na provedení měření však byl zamítnut. Stěžovatel zdůraznil, že neusiluje o určení skutečného průběhu hranic; je si vědom, že za tímto účelem by musel podat žalobu [míněno k civilnímu soudu – pozn. NSS]. Jeho cílem je, aby v katastrální mapě byl zakreslen řádně zaměřený průběh hranic. Jedinými přesnými podklady přitom jsou historické kamenné mezníky. Pokud by katastrální úřad postupoval nestranně a v souladu se zákony, musel by dospět k týmž závěrům. Namísto toho si však z katastrálního zákona vybíral

pouze ta ustanovení (zejména jeho § 36), která se mu hodila k odůvodnění jeho nezákonného chování. Katastrální zákon, stejně jako Ústava a Listina základních práv a svobod však platí jako celek.

[27] K vyjádření žalovaného, že důvodem k provedení opravy podle § 36 katastrálního zákona není, vychází-li zobrazení pozemků v katastrální mapě z podkladů staršího data, či podkladů, které neodpovídají skutečnému stavu v terénu, a že katastrální úřad posuzuje soulad zákresu pozemků pouze s podklady, které má k dispozici, bez ohledu na jejich stáří, stěžovatel uvedl, že nezpochybňuje podklady, z nichž katastrální úřad vycházel kvůli jejich stáří, nýbrž proto, že nejsou podepřeny žádným měřením.

[28] Ke kasační stížnosti předložila dále vyjádření osoba zúčastněná na řízení II), manželka stěžovatele. Uvedla, že s podáním kasační stížnosti a jejím obsahem souhlasí.

[29] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3 věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2 věty první s. ř. s.

[30] Kasační stížnost není důvodná.

[31] Jádrem sporu je, zda byly v posuzované věci dány podmínky pro provedení opravy chyby v katastrálním operátu podle § 36 odst. 1 katastrálního zákona, spočívající v nesprávném geometrickém a prostorovém určení výše vymezených pozemků.

[32] Podle § 36 odst. 1 katastrálního zákona platí, že *na písemný návrh vlastníka nebo jiného oprávněného nebo i bez návrhu opraví katastrální úřad chybné údaje katastru, které vznikly a) zřejmým omylem při vedení a obnově katastru, b) nepřesností při podrobném měření, zobrazení předmětu měření v katastrální mapě a při výpočtu výměr parcel, pokud byly překročeny mezní odchylky stanovené prováděcím právním předpisem.*

[33] Ačkoliv stěžovatel v kasační stížnosti v obecné rovině uvádí, že jsou dány podmínky pro provedení opravy podle § 36 odst. 1 písm. a) i b) katastrálního zákona (patrně se, mylně, domnívá, že podmínky vymezené v obou písmenech tohoto ustanovení musí být splněny všechny kumulativně), s ohledem na jeho (konkrétní) argumentaci lze uvažovat pouze o tom, zda jsou dány podmínky podle § 36 odst. 1 písm. a) daného zákona. Předpokladem pro opravu chyby podle § 36 odst. 1 písm. b) katastrálního zákona je totiž překročení mezních odchylek měření, respektive zobrazení předmětu měření. S tím, zda k takové chybě v posuzovaném případě nedošlo, se zabýval ve svém rozhodnutí žalovaný (viz jeho strana čtvrtá, shora), a s odkazem na *protokol o zpřesňující transformaci* překročení mezních odchylek vyloučil. S touto argumentací stěžovatel v žalobě ani v kasační stížnosti jakkoli nepolemizoval. Nejvyšší správní soud se tak dále, v rozsahu kasačních námitek, zabýval tím, zda krajský soud nepochybil, potvrdil-li jako správný závěr, že se v posuzovaném případě katastrální úřad nedopustil *zřejmého omylu* při vedení a obnově katastru [§ 36 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona

[34] Krajský soud v napadeném rozsudku poměrně obsáhle shrnul, k jakým účelům institut opravy chyby v katastrálním operátu slouží, a tedy za jakých podmínek jej lze využít a za jakých naopak nikoliv. Popsal rovněž, v čem spočívá obnova katastrálního operátu přepracováním, která byla v katastrálním území B. provedena. Bylo by nadbytečné tato obecná východiska, v podstatné míře formulovaná v judikatuře Nejvyššího správního soudu, kterou krajský soud přílehavě citoval, znovu podrobně opakovat. Nejvyšší správní soud proto na příslušné části odůvodnění napadeného rozsudku v podrobnostech odkazuje

pokračování

(viz zejména odst. 26 až 30, 33 až 35, a 37 až 38 napadeného rozsudku a judikaturu tam citovanou).

[35] Na tomto místě, s ohledem na kasační argumentaci, tak postačí z obecných východisek pro aplikaci § 36 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona zdůraznit pouze to, že i v projednávané věci je třeba trvat na požadavku, aby opravou chyby v katastrálním operátu docházelo (pouze) k nastolení souladu mezi evidovanými a skutečnými údaji, tedy údaji v katastru a údaji dle listin založených ve sbírce. Právě odstranění rozporů mezi nimi je smyslem a účelem tohoto institutu (viz například rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 8. 2006, č. j. 2 As 58/2005-125, ze dne 24. 4. 2013, č. j. 7 As 131/2012-32, či ze dne 4. 1. 2017, č. j. 9 As 58/2016-42). Touto cestou se tedy mění údaje evidované v katastru, aniž by tím docházelo k vzniku či zániku vlastnického či jiného právo k nemovitosti. Tento závěr není výrazem nedotknutelnosti činnosti správního orgánu a vyloučení možnosti kontroly či nápravy jeho postupu, nýbrž odráží odlišnou roli správních orgánů a soudů rozhodujících v občanském soudním řízení, kdy prvním z nich náleží pouhá evidence práv k nemovitostem v katastru na základě předložených listin a druhým náleží v případě nejasností (sporů) rozhodování o tom, komu právo svědčí.

[36] Ani postupem podle katastrálního zákona přitom nelze napravit jakýkoliv nesoulad mezi evidovanými údaji a skutečností, nýbrž „[p]okud subjekt namítá existenci chyby, která je nejasná nebo sporná, může se ochrany svých práv domoci především u civilních soudů, například cestou žaloby na určení existence jím tvrzeného práva [...]. Závěr o tom, že tvrzená chyba v údajích evidovaných v katastru nemovitostí není zřejmým omylem, tedy sám o sobě nemůže být považován za odmítnutí spravedlnosti. Subjekt dotčený touto chybou má vždy otevřenu cestu, jak se u soudu domoci věcného přezkumu tobo, zda mu dané právo svědčí či nikoliv“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2013, č. j. 7 As 187/2012-31).

[37] V rozsudku ze dne 29. 9. 2010, č. j. 8 As 26/2008-65, Nejvyšší správní soud vyložil, že „*k opravě chyby [...] spočívající v nesprávně zakreslené vlastnické hranici mohl katastrální úřad přistoupit jen tehdy, pokud byla hranice zakreslena v důsledku zřejmého omylu pracovníka na základě listiny [...], a současně vlastníci hraničních pozemků průběh hranice nespochybnovali a v minulosti jej také neměnili. Jinak řečeno, pokud byl průběh hranice mezi vlastníky sporný, je o něm s konečnou platností oprávněn rozhodnout jen soud v nalézacím řízení k návrhu některého z vlastníků. Stěžovatelé se mylí, pokud poukazují na svůj spor o průběh hranice s katastrálním úřadem, nikoliv s jinými vlastníky hraničních pozemků. Takto nelze na problém nablížet: stěžovatelé sice napadají rozhodnutí katastrálního úřadu, který jejich požadavku o opravu hranic v katastrální mapě nevyhověl, nicméně důležité pro věc je, že existuje nesoulad (spor) o průběh hranic mezi stěžovateli a jinými vlastníky pozemků [...], opravu by bylo možné provést pouze v případě, že by šlo o (pro všechny dotčené subjekty) zřejmý omyl. Tak tomu ovšem v daném případě nebylo, neboť průběh hranic mezi hraničními vlastníky byl zjevně sporný.*“

[38] V nyní posuzované věci se jedná o obdobný případ jako v posledně citovaném rozsudku. Stěžovatel netvrdí, že by existoval rozpor mezi údaji evidovanými v katastru a listinami založenými ve sbírce listin. V tomto směru pouze tvrdí, že ve sbírce listin není založena žádná listina, která by odůvodňovala současné zakreslení hranic pozemků; usiluje tak o úpravu zákresu hranic v katastrální mapě na podkladě zcela nového zaměření hranic, tedy na základě podkladů, které by teprve podle jeho přesvědčení měly být vyhotoveny. Současně, navzdory tvrzení, že se nedomáhá určení skutečného průběhu vlastnických hranic, a že ani netvrdil existenci sporu mezi vlastníky pozemků, zjevně právě o určení průběhu hranic, tedy vyjasnění, kde v terénu vedou (jakými body jsou určeny), usiluje. Byť by takové určení nebylo jeho prvořadým cílem, nýbrž tímto cílem by skutečně byla úprava toho, jak jsou vlastnické hranice evidovány (zakresleny) v katastrální mapě, k takové úpravě nelze přistoupit, panuje-li o průběhu hranic spor. Neexistence sporu o skutečném průběhu hranic je tedy nutným předpokladem pro případnou úpravu toho, jak jsou evidovány v katastru nemovitostí.

[39] Jak již správně uvedl krajský soud, spor o průběh hranic mezi stěžovatelem a vlastníky sousedních pozemků, zjevně panuje. Jeho existence vyplývá ze znaleckého posudku Ing. Kubáta („*Vlastník okolních pozemků [...] s vytyčením nesusouhlasil, s upozorněním, že v této lokalitě se nacházejí staré kamenné mezníky, dle kterých byly pozemkové parcely historicky užívány.*“), nesusouhlasu stěžovatele s neprovedením opravy („*Hranice mezi [...] pozemky [...] je zde asi 400 let vytyčena a nepochybněna kamennými mezníky. Jaké mezníky jsou, takové jsou. Nikdo s nimi nic nedělal. [...] vedle kamenného mezníku byl umělobmotný kolík s lanky na vytyčení hranice [...] Tyto kolíky vytrhávali M. a lanko přestřihávali [...]. Za celou dobu tuto hranici nikdo nikdy nepochybnil, mimo sousedů M.*“), vyjádření osoby zúčastněné na řízení I) k zahájení řízení ve věci opravy chyby v katastrálním operátu ze dne 6. 4. 2016 („*Co se týče zmiňovaných kamenných mezníků, v rámci zemních prací si je soused přemístil tak, aby mu to vyhovovalo.*“), vyjádření osoby zúčastněné na řízení I) k vyrozměnění o odvolacím řízení ze dne 15. 7. 2016 („*[...] soused s hranicemi nikdy nesusouhlasil a druhý den po měření byly vytyčovací kolíky vždy pryč.*“), či též tvrzení stěžovatele v replice k vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti, že mu katastrální úřad „*ukradl kus pozemku*“.

[40] Nedůvodné jsou námitky, že by krajský soud chybně vymezil předmět sporu a nezabýval se otázkami, které jsou pro posouzení věci podstatné. Pokud jde o předmět sporu, krajský soud zcela právně identifikoval, že stěžovatel cestou opravy chyby v katastrálním operátu usiluje o úpravu geometrického a prostorového určení pozemků (viz odst. 25 napadeného rozsudku). Současně dospěl ke správnému závěru, že pro tento postup nejsou dány podmínky, neboť mezi stěžovatelem a vlastníky sousedních pozemků panuje spor, kudy mezi jejich pozemky vede vlastnická hranice.

[41] Není rovněž pravdivé tvrzení, že by krajský soud k podané žalobě přistupoval tak, jako by se jednalo o návrh podle § 1028 občanského zákoníku, tedy návrh na nové vymezení (konstituování) průběhu hranic za situace, kdy jejich průběh nelze zjistit. Ostatně krajský soud, tedy soud správní, tak k podané žalobě ani přistupovat nemohl, neboť k rozhodnutí o takovém návrhu není věcně příslušný. Pouze se stěžovateli pokusil vysvětlit, že spor o to, kudy vedou hranice mezi dotčenými pozemky, tedy zda jsou vymezeny kamennými mezníky, či jinak, jehož vyřešení musí předcházet případné úpravě evidence hranic v katastrální mapě, náleží do pravomoci soudu v občanském soudním řízení, neboť takové rozhodování v sobě, navzdory přesvědčení stěžovatele, vždy zahrnuje rozhodování o vlastnickém právu k pozemku.

[42] Stěžovatel se současně mýlí, má-li za to, že k posouzení a rozhodnutí sporu o průběh hranic, a v důsledku toho o jejich zákres, by stačilo, pokud by katastrální úřad, případně krajský soud vyhověly jeho požadavku a zadaly zhotovení geometrického plánu. I pokud by takový plán byl na základě nových měření vyhotoven, ničeho by to nezměnilo na evidenční roli katastrálního úřadu. Katastrální úřad by nemohl za existence sporu mezi vlastníky pozemků vystoupit ze své role a vstoupit do role civilního nalézacího soudu, spor o průběh hranic (byť na podkladě aktuálně zhotoveného geometrického plánu) rozhodnout, a zákres hranic poté upravit. Krajský soud proto nepochybil, pokud návrhu na vyhotovení geometrického plánu nevyhověl. Rovněž nepochybil, nezavázal-li k jeho vyhotovení žalovaného, respektive katastrální úřad.

[43] Stěžovatel se v této souvislosti rovněž mýlí, má-li za to, že je řízení před krajským soudem stíženo vadou spočívající v tom, že se soud nevyjádřil, jak má katastrální úřad postupovat. Krajský soud shledal podanou žalobu nedůvodnou a zamítl ji. Nebyly tak vůbec dány předpoklady pro to, aby žalovaného zavázal svým právním názorem, jak má dále postupovat (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Řízení o opravě chyby v katastrálním operátu, zahájené na základě nesusouhlasu stěžovatele s neprovedením jím navrhované opravy chyby, bylo pravomocně skončeno a nic se na tom nezměnilo ani po provedeném soudním přezkumu. Vůbec tak již nelze uvažovat o tom, že by katastrální úřad v daném řízení stěžovatele vyzýval k úpravě návrhu na provedení návrhu či úpravu prováděl jinak, než ji stěžovatel navrhl. Stěžovateli nicméně

pokračování

nic nebrání, aby případně podal katastrálnímu úřadu nový návrh, k němuž přiloží nezbytné podklady (viz níže).

[44] S ohledem na uvedené je rovněž chybná představa stěžovatele, že katastrální úřad, vzhledem k tomu, že je oprávněn provést opravu chyby i bez návrhu, mohl provést úpravu zákresu hranic jinak (tj. nikoliv podle závěrů znalce Ing. Kubáta, nýbrž podle nově zhotoveného geometrického plánu, který by nechal vyhotovit), než jak mu stěžovatel navrhoval. Takovému postupu brání neexistence shody mezi vlastníky sousedních pozemků na průběhu hranic a na tom, že jejich současný zákres v katastrální mapě je *zřejmým omylem*.

[45] Má-li stěžovatel za to, že geometrické a polohové určení dotčených pozemků (jejich zakreslení v platné katastrální mapě) je nesprávné, protože neodpovídá skutečnému průběhu hranic mezi pozemky v terénu, ať již určenému kamennými mezníky, či jinými body, může postupovat dvěma způsoby.

[46] V případě, že se na svém náhledu shodne se všemi vlastníky sousedních pozemků (tedy nebude mezi nimi o průběhu a zakreslení hranic panovat žádný spor, o němž by bylo třeba autoritativně rozhodnout), lze postupovat cestou nového návrhu na provedení opravy chyby v katastrálním operátu podle § 36 odst. 1 katastrálního zákona ve spojení s § 44 odst. 3 katastrální vyhlášky. Podkladem k takovému návrhu je obligatorně geometrický plán pozemků [§ 44 odst. 3 písm. a) vyhlášky]. Zajištění jeho vyhotovení a předložení katastrálnímu úřadu je přitom na tom, kdo opravu chyby navrhuje, nikoliv na katastrálním úřadu. Současně je nezbytné k takovému návrhu přiložit souhlasné prohlášení všech dotčených vlastníků, že hranice pozemků jimi nebyla měněna, není sporná ani nebyla zpochybněna [§ 44 odst. 3 písm. b) vyhlášky]. K tomuto postupu, za uvedených podmínek, stěžovatele správně instruoval již na samém počátku celého řízení katastrální úřad ve sdělení ze dne 24. 2. 2016.

[47] V případě, že mezi vlastníky sousedních pozemků o potřebě úpravy geometrického a polohového určení pozemků shoda nepanuje, respektive neexistuje mezi nimi shoda na tom, kudy mezi jejich pozemky vedou vlastnické hranice, a tedy jak by měly být (nově) zakresleny v katastrální mapě (což se prakticky projeví tak, že se neshodnou na podpisu výše uvedeného prohlášení vlastníků), stěžovateli nezbývá, než se obrátit na civilní soud. Ačkoliv krajský soud stěžovatele odkazoval primárně k možnému podání žaloby podle § 1028 občanského zákoníku (aniž by zmínil například i možnost podání žaloby na určení vlastnictví), krajskému soudu ani Nejvyššímu správnímu soudu nepřísluší předjímat, s jakým konkrétním žalobním návrhem, podle kterého ustanovení občanského zákoníku, by se případně měl stěžovatel na civilní soud obrátit. Samotný závěr krajského soudu, že v případě sporu o průběh hranic mezi vlastníky pozemků nelze postupovat cestou návrhu na provedení opravy chyby v katastrálním operátu, nýbrž takový spor je oprávněn posoudit a rozhodnout výlučně civilní soud, je však naprosto správný.

[48] Lze tak uzavřít, že pokud stěžovatel ke svému návrhu na opravu chyby nepředložil geometrický plán a souhlasné prohlášení vlastníků, katastrální úřad geometrické a polohové určení pozemků upravit nemohl. Krajský soud tak dospěl ke správnému závěru, pokud rozhodnutí, jímž byl stěžovatelův návrh pravomocně zamítnut, aproboval.

[49] Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že správní orgány vůbec věcně neposuzovaly, zda současný zákres dotčených pozemků v platné katastrální mapě odpovídá rozhraničení pozemků v terénu. Rovněž věcně neposuzovaly, jaký je skutečný průběh hranic mezi pozemky v terénu, tedy ani, zda je či není případně určen kamennými mezníky. Uvedenými otázkami se věcně nezabýval ani krajský soud. Stěžovatel se mýlí, má-li za to, že nevedl-li krajský soud k otázce skutečného průběhu hranic v terénu dokazování, považoval za zjištěné, že jsou určeny

kamennými mezníky. Krajský soud takové dokazování nevedl proto, že mu vůbec nepříslušelo danou otázkou posuzovat, což v napadeném rozsudku vysvětlil. Rovněž Nejvyššímu správnímu soudu na podkladě nynější kasační stížnosti nepřísluší věcně se zabývat se otázkami korelace zákresu a skutečného průběhu hranic. Odpovědi na tyto otázky tak nikterak nepředjímá.

[50] Námitkami, které stěžovatel uplatňuje ve vztahu k místnímu šetření provedenému katastrálním úřadem, se zabývali již žalovaný a krajský soud. Přisvědčili stěžovateli, že katastrální úřad pochybil tím, že jeho pracovníci vstoupili na pozemky stěžovatele, aniž by mu to v souladu s § 7 odst. 1 zákona o zeměměřictví předem oznámili. Současně však vysvětlili, že daná vada řízení neměla vliv na zákonnost rozhodnutí správních orgánů, neboť správní orgány ze zjištění učiněných v „*terénu*“ při místním šetření nevycházely, a ani vycházet nemohly. Jednoduše řečeno, místní šetření vůbec nemělo být provedeno a at' již by byla zjištění při něm učiněná jakákoliv, neměla by vliv na výsledek řízení. Vzhledem k tomu, že stěžovatel pouze opakuje svou námitku o porušení § 7 odst. 1 zákona o zeměměřictví, aniž by však jakkoli polemizoval s vysvětlením krajského soudu, proč není důvodná, postačí jej v tomto směru na rozsudek krajského soudu, potažmo na přílehlavé odůvodnění rozhodnutí žalovaného odkázat. Současně Nejvyšší správní soud neshledává, že by závěry krajského soudu ve vztahu k místnímu šetření byly jakkoli nelogické. Přisvědčil-li krajský soud vysvětlení žalovaného, že (a proč) bylo provedení místního šetření nadbytečné, je logické, že současně nevysvětloval, proč bylo provedeno.

[51] Konečně námitky, že žalovaný, případně katastrální úřad, porušili konkrétní články Ústavy, Listiny základních práv a svobod a také § 1, § 2 a § 35 katastrálního zákona (viz odst. [25] výše), stěžovatel neuplatnil v žalobě, ačkoliv mu v tom nic nebránilo. Tyto kasační námitky jsou tak podle § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřijatelné a Nejvyšší správní soud se jimi proto nezabýval.

[52] S ohledem na shora uvedené Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji dle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[53] Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti mezi účastníky se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly. Pokud jde o osoby zúčastněné na řízení, ty nemají právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť jim v tomto řízení nebyla soudem uložena žádná povinnost a Nejvyšší správní soud neshledal ani existenci okolností hodných zvláštního zřetele, které by odůvodňovaly jiný postup (§ 60 odst. 5 s. ř. s., za použití § 120 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. února 2021

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu